

Referanser: KM 08/08, KR 62/13, KM 07/14, KR 42/14

Arkivsak: 17/06430-17

Saksdokumenter:

KR 14.1/18 Forslag nytt visjonsdokument 2019-2021.docx

KR 14.2/18 Sammenfatning av høringsvar.docx

Visjonsdokument for Den norske kirke 2019-2021

Sammendrag

Nåværende visjonsdokument gjelder for 2015-2018, derfor skal en revisjon av dokumentet opp på Kirkemøtet 2018 for å kunne gjelde fra 2019. Kirkerådets forslag er å legge opp til en fast revisjon av visjonsdokumentet på det andre kirkemøtet i hver valgperiode.

Kirkerådet foreslår å avgrense revisjonen til det mest nødvendige. Begrunnelser for dette er at Den norske kirke er inne i store endringer, og at en mer omfattende behandling av kirkens visjonsdokument bør skyves fram til neste periode. Videre synes 'Mer himmel på jord' å fungere som overordnet dokument - med lokale tilpasninger. Dessuten bør en større revisjon starte såpass tidlig at de valgte rådene kan behandle en høring. Det har ikke vært mulig i denne omgangen.

Med bakgrunn i dette er det ved bispedømmekontorene og i kirkerådet gjennomført en begrenset og administrativ behandling som grunnlag for vedlagte forslag.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak

1. Kirkemøtet vedtar som visjonsdokument for Den norske kirke i perioden 2019 – 2021 *Mer himmel på jord* med tilhørende målformuleringer.
2. Kirkemøtet ber de sentralkirkelige råd og bispedømmerådene om å følge opp visjonen og de strategiske målene i sine planer og rapportering.
3. Bispedømmerådene bes videre om å følge opp saken overfor menighetsrådene/fellesrådene i bispedømmet.

Saksorientering

Bakgrunn

Nåværende visjonsdokument gjelder for 2015-2018, derfor skal en revisjon av dokumentet opp på Kirkemøtet 2018 for å kunne gjelde fra 2019. Kirkerådet foreslår å legge opp til en fast revisjon av visjonsdokumentet på det andre kirkemøtet i hver valgperiode. Da kan de valgte medlemmene være med å påvirke visjon og strategier i egen periode, samtidig som de har et års erfaring bak seg. Dermed foreslås denne revisjonen å gjelde for tre år 2019-2021.

Kirkerådets anbefaler at revisjonen avgrenses til det mest nødvendige, av flere årsaker. Den norske kirke er inne i store endringer, og en mer omfattende revisjon bør skje i neste valgperiode. Kontinuitet er et viktig anliggende i omstillingsperioden, og visjonsdokumentet er en av bærebjelkene i prosessen. Videre synes 'Mer himmel på jorda' å fungere som overordnet dokument - med lokale tilpasninger. Dessuten bør en større revisjon starte såpass tidlig at de valgte rådene kan behandle en høring.

Prosess

Det er gjennomført en begrenset og administrativ behandling som grunnlag for dette saksfremlegget. Tidspress på grunn av forvaltningsreformen har medført at en bred politisk høring ikke har blitt prioritert denne gang. Prosessen startet 25 oktober 2017 med workshop under Styringsamtale 2 med stiftsdirektørene og ledergruppa i kirkerådet, etterfulgt av høringsbrev 7 nov. Administrasjonen ved alle bispedømmekontor og avdelinger i kirkerådet ble gitt følgende premisser:

- Første del i nåværende visjonsdokument dvs frem til «*I perioden 2015 – 2018 vil vi at*» beholdes slik den er.
- De strategiske målene med underpunkter beholdes i utstrakt grad, og/eller justeres og suppleres der det vurderes nødvendig.

Høringsoppgaver:

1. Vurder formuleringen av hvert enkelt strategisk mål og kom eventuelt med forslag til endring og kort begrunnelse.
2. Se på punkt for punkt under målet og vurder helheten, de enkelte punkt og formuleringene. Gi forslag til endringer og korte kommentarer.

Generelle rammer:

- Mål og underpunkt skal være overordnede og generelle, men (noen) også spesifikke nok til at de kan forandres hvert 4. (nå om 3) år.
- De 4 strategiske mål suppleres med ett som foreslås hete *Den norske kirke er demokratisk og funksjonelt organisert*, og omhandler kirkevalg, organisering og styring av kirken.
- Selv om vi inkluderer et punkt 5 skal omfanget være tilnærmet det samme, dvs at noe må omformuleres/utelates eller settes opp på en annen måte.
- Vi fortsetter med bruk av presensform og hele setninger.
- Lag et systematisk oppsett med henvisning til nr og bokstav.

Alle avdelinger i kirkerådet og alle bispedømmer unntatt Nord-Hålogaland leverte høringsvar, av varierende omfang. Disse ble systematisert i et dokument til ledermøtet i kirkerådet, se vedlegg. På basis av drøftinger ble vedlagte forslag til nytt visjonsdokumentet utarbeidet. Terskelen for endring av nåværende formuleringer ble lagt høyt.

Resultatmål og nøkkelindikatorer

I Kirkerådets møte 24-26 september 2014 ble dokumentet som konkretiserer visjonsdokumentets strategiske mål gjennom resultatmål og nøkkelindikatorer vedtatt. Dette vil bli revidert i etterkant av Kirkemøtet og lagt frem for Kirkerådet i september. Erfaringer fra arbeidet med virksomhetsplaner og årsrapport de siste årene vil være et viktig grunnlag for dette.

Forslag til revidert visjonsdokument

[Blå farge gjengir formuleringer i nåværende dokument.](#) Underpunktene har midlertidige bokstavbenevnelse for å lette behandlingen.

Mer himmel på jord

Kirken vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus ved å være

bekjennende

Vi bekjenner troen på og tilber Den treenige Gud sammen med den verdensvide kirken.

åpen

Vi er et fellesskap preget av likeverd, deltakelse og respekt for mangfold.

tjenende

Vi viser barmhjertighet, fremmer rettferdighet og verner om skaperverket.

misjonerende

Vi vitner om Jesus Kristus lokalt og globalt.

Kommentar:

Det er foretatt en språklig forbedring ved å tydeliggjøre verb og objekter i setningen som forklarer kjerneordet 'bekjennende'. Stor bokstav 'D' i den treenige er mer korrekt.

Tidligere: 'Vi tilber og bekjenner troen på den treenige Gud...'

I perioden 2015 – 2018 vil vi at:

1. Gudstjenestelivet blomstrer

- Gudstjenesten gir et møte med det hellige, med Gud.
- Gudstjenesten er et åpent, deltakende og inkluderende fellesskap.
- Gudstjenesten knytter oss til hele den verdensvide kirken.
- Kirken har vigsler som feirer kjærligheten og ber om Guds velsignelse over samlivet.

- Kirken lar etterlatte møte omsorg og få oppleve en verdig gravferd der de får legge den døde i Guds hender.
- Kirken ivaretar og fornyer kirkemusikken og gir rom for ulike kunst- og kulturuttrykk.

I perioden 2019-2021 vil vi at:

1. Gudstjenestelivet blomstrer

- A** Gudstjenesten gir et møte med det hellige, med Gud.
- B** Gudstjenesten er et åpent, deltakende og inkluderende fellesskap.
- C** Gudstjenesten knytter oss til den verdensvide kirken.
- D** Kirkelige vielser feirer kjærligheten og ber om Guds velsignelse over samlivet.
- E** Kirken lar etterlatte møte omsorg og få oppleve en verdig gravferd.
- F** Kirken ivaretar og fornyer kirkemusikken og gir rom for ulike kunst- og kulturuttrykk.

Kommentarer til endringer:

Flere høringsvar påpeker at ordet 'blomstrer' er upresist og bryter med språket i dokumentet. Videre hevder flere at punktet ikke er dekkende for områdene i underpunktene. Kirkerådet har likevel valgt å beholde ordlyden i denne omgangen med begrenset revisjon.

C Ordet 'hele' er overflødig og utelatt.

D Er språklig bearbeidet.

E Siste del 'der de får legge den døde i Guds hender' er utelatt da første del anses tilstrekkelig som målformulering i denne sammenheng.

2. Flere søker dåp og trosopplæring

- Medlemmer i Den norske kirke døver barna sine.
- Alle døpte og tilhørende i alderen 0–18 år blir invitert til trosopplæring som gjør at de føler seg hjemme i kirken, og som gir kunnskap om kristen tro.
- Konfirmasjonstiden gir næring til tro og liv.
- Aldersgruppen 18–30 år erfarer at kirken er relevant, livsnær og tilgjengelig.
- Kirken har trosopplæring for voksne.
- Samisk kirkeliv er livskraftig og likeverdig, og samisk språk og kultur blir ivare tatt i gudstjenestelivet og trosopplæringen.
- Kvensk språk og kultur blir ivare tatt i gudstjenestelivet og trosopplæringen.

2. Flere søker dåp og trosopplæring

A Medlemmer i Den norske kirke døver barna sine.

B Alle døpte og tilhørende i alderen 0–18 år blir invitert til trosopplæring som gjør at de kjenner seg hjemme i kirken, og som gir kunnskap om kristen tro.

C Flere barn og unge deltar i kristent barne- og ungdomsarbeid.

D Konfirmasjonstiden gir fellesskap og næring til tro og liv.

E Aldersgruppen 18–30 år erfarer at kirken er relevant, livsnær og tilgjengelig.

F Kirken har trosopplæring for voksne.

G Samisk kirkeliv er livskraftig og likeverdig; samisk og kvensk språk og kultur blir ivaretatt i gudstjenestelivet og trosopplæringen.

H Døves tegnspråk og kultur blir ivaretatt i gudstjenestelivet og trosopplæringen.

Kommentarer til endringer:

Flere omtaler det urealistiske i dagens formulering av hovedpunktet, Kirkerådet går inn for at det består i denne runden.

C Nytt punkt som fremhever betydningen av et fellesskapsdannende barne- og ungdomsarbeid. Det mer åpne og inkluderende 'kristent' er valgt i stedet for 'kirkens'.

D Tilføyelse av 'gir fellesskap' for å gjøre punktet mer dekkende.

G Her slås sammen de likelydende punktene om samisk og kvensk språk og kultur. Dette kan også ses i sammenheng med nytt punkt

H som ivaretar døves tegnspråk og kultur, med tilsvarende ordlyd som punkt G.

3. Folkekirken engasjerer seg i samfunnet

- I samarbeid mellom menigheter og diakonale institusjoner fremmer kirken omsorg, verdighet og respekt.
- Kirken fremmer menneskeverd, fred, menneskerettigheter og respekt for skaperverket.
- Misjon er del av menighetens identitet og et uttrykk for at Gud har gjort oss til sine sendebud.
- Kirken er en relevant aktør i mediasamfunnet.
- Kirken er en tydelig og konstruktiv aktør i det norske samfunnet i samarbeid med myndigheter, livssynssamfunn, kulturliv og ulike organisasjoner.
- De som er nye i Norge, finner sin plass i menighetene i Den norske kirke eller i sine egne trossamfunn.
- Kirken legger vekt på religionsdialog.

3. Kirken engasjerer seg i samfunnet

A Kirken fremmer menneskeverd, fred, menneskerettigheter og vern om skaperverket.

B I samarbeid mellom menigheter og diakonale institusjoner fremmer kirken omsorg, verdighet og respekt.

C Misjon er del av kirkens identitet og oppdrag.

D Kirken er aktiv og synlig i media.

E Kirken styrker samarbeidet med skoler og barnehager.

F Kirken som kulturarena er en bærebjelke i folkekirkens posisjon i samfunnet.

G Kirken oppsøker og tilbyr fellesskap til dem som er nye i Norge.

H Kirken fremmer religionsdialog lokalt, regionalt og nasjonalt.

Kommentarer til endringer:

Det er gjennomgående brukt benevnelsen 'kirken' eller Den norske kirke.

A og B har byttet plass, for å starte med det mest generelle.

A Begrepet 'respekt for' skaperverket er byttet ut med 'vern om' for å unngå gjentakelse av begrepet i neste underpunkt, det vurderes like presist.

C Forenkling, samme innhold.

D Mer presis og kort formulering. Punktet om kirken som 'tydelig og konstruktiv aktør i det norske samfunnet i samarbeid med...' foreslås strøket da det både er lite konkret og anses tilstrekkelig dekket gjennom andre punkt.

E Nytt punkt som følge av ønsket fokus. Det er foretatt en avveining mellom skolen som livssynsnytral arena og kirken som ressurs for skolen. En såpass generell og offensiv formulering vurderes som akseptabelt.

F Nytt punkt som skal reflektere både status og viktigheten av å opprettholde fokus på et felt hvor kirken står sterkt. Bruk av 'folkekirken' anses relevant i denne sammenheng.

G Mer presist og enkelt.

H Nyansert.

4. Flere får lyst til å arbeide i kirken

- Kirken inspirerer til deltakelse og sikrer gode arbeidsforhold for frivillige og tilsatte.

- Kirken styrker rekruttering til kirkelig tjeneste i samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonene og utdanningsinstitusjoner.

4. Flere får lyst til å arbeide i kirken

A Kirken inspirerer til deltakelse i frivillig tjeneste.

B Kirken sikrer gode arbeidsforhold for sine ansatte.

C Kirken styrker rekruttering til kirkelig utdanning.

D Kirken bidrar til at flere søker kirkelige stillinger.

Kommentarer til endringer:

A Tidligere underpunkt er splittet i A og B for å tydeliggjøre satsingen på frivillighet.

C Tidligere punkt om rekruttering er delt i to fordi det dreier seg om ulike satsingsområder. At C, og til dels D, skjer i samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner og universiteter og høyskoler er underforstått.

5. Den norske kirke har velfungerende demokrati og organisasjonsstruktur

A Kirken har demokratiske ordninger som sikrer at den styres i samsvar med sitt grunnlag og kirkemedlemmenes ønsker.

B Kirken arbeider frem en kirkeordning som ivaretar både lokal tilhørighet og helhetlig styring.

Kommentarer:

Arbeid med planverk og rapportering de siste årene har vist et behov for å inkludere et punkt som går på kirkens indre liv. Det er nødvendig å ha både et strategisk mål og underpunkter som tydeliggjør og konkretiserer.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Som en følge av denne saken vil dokumentet som konkretiserer visjonsdokumentets strategiske mål gjennom resultatmål og nøkkelindikatorer også bli revidert og lagt frem for Kirkerådet i september. Videre vil arbeidet med virksomhetsplaner og rapportering bli tilpasset alle nye og justerte formuleringer og mål.